

Die Suffosionsvorgänge wiederholen sich oft, sie können mehrere 10 und 100 m³ LÖB im Laufe ein-ziges Jahres abtragen, und sie verursachen erhebliche Schäden (z.B. sie waschen die Wurzeln der Trauben aus) der Vegetation, der Landwirtschaft. Der Schulz dagegen ist teuer, aber eine besonders wichtige Aufgabe.

Übersetzt von É. KIS

Garami László: Képes útikalauz. Védett természeti értékeink – Panoráma, Budapest, 1993. 272 old.

A 117 színes fotóval, térképpel illusztrált könyv hazánk országos jelentőségű természeti értékeihez kalauzolja el az olvasót. Összesen 189 védett terület leírását tartalmazza a könyv, mindegyikre megadva azok kiterjedését, a védetté nyilvánítás időpontját, megközelítési útvonalát és az egyes térségek részletesebb jellemzését. A bemutatott objektumok között 5 nemzeti park, 45 tájvédelmi körzet és 135 természetvédelmi terület található.

A természetvédelmi értékek csoportosítását a szerző a fővárosból való közúti megközelíthetőségük alapján végzi el. Így bemutatásukat a budapestiekkel kezdi, majd az M1-es autópályán a fővárosból elindulva elsőként a Budapesti Természetvédelmi Igazgatósághoz, végül a Fertő-tavi Nemzeti Park Igazgatóságához tartozó értékeket mutatja be az Alcsúti arborétumtól a Fertő-tavi Nemzeti Parkig. Ezt követően az M7-esen a Balaton irányába haladva a Közép-dunántúli Természetvédelmi Igazgatóság objektumait veszi sorra a Martonvásári parktól a Keszthelyi Tájvédelmi Körzetig. A 8-as főútra a Bakonyvidék és a Nyugat-Dunántúl védett területeit „fűzi fel” GARAMI L., a Székesfehérvári homokbányától egészen a Lesencetomaji láprétig, majd a 6-os úton elindulva a Dél-dunántúli Természetvédelmi Igazgatóság felügyelete alá tartozó értékekkel ismerkedhetünk meg az Adonyi Természetvédelmi Területtől az Órtilos vasútoldalig. A 2-es úton a Vácrátóti botanikus kertet és a Börzsönyi Tájvédelmi Körzetet mutatja be a szerző, míg az M3-ason indulva a Főti Somlyótól a Vajdalahosi erdőig 48 országos jelentőségű objektum rövid leírását adja, amelyek nagy hányada a Bükk, az Aggteleki vagy a Hortobágyi Nemzeti Park Igazgatóságához tartozó területeken fekszik. A 4-es úton indulva a Csepelvárosi borókástól a Szatmár–bereg-i Tájvédelmi Körzetig; az M5-ösön pedig az Ócsai Tájvédelmi Körzettől a Pitvarosi puszták Tájvédelmi Körzetig követhetjük nyomon a szerző útját, immár a Kiskunsági Nemzeti Park Igazgatóságához tartozó terület természeti értékeinek bemutatása során. Végül az 51-es út vonalán haladva a Szelidi-tótól a Kunfehértói holdrutás erdőig ismerteti meg a mű az olvasóval hazánk védett tájait.

A könyv nagy érdeme, hogy szisztematikusan veszi sorra az országban az 1990-es évek elejéig országos jelentőségűnek nyilvánított természetvédelmi területeket. Így az útikönyv rendkívül jól használható pl. iskolai (tanulmányi) kirándulások tervezésekor, de a családi országjárások programját is sokkal könnyebb összeállítani egy olyan tökéletes, szép kiállítású, jól megírt könyv segítségével mint e Képes útikalauz.

GARAMI L. könyve tehát elsősorban nem szakemberekhez, hanem az átlagemberhez és a diákokhoz szól. Tartalmát és nyelvezetét tekintve egyedülálló a természeti értékekre vonatkozó, magyar tudományos ismeretterjesztő irodalomban. Az 1978-ban megjelent „Védett természeti értékeink” c. könyv (szerk.: KO-PASZ M.) kiállítása ugyanis jóval szerényebb, tartalma pedig nem ennyire rendszerező. RAKONCZAY Z. 1987-től megjelenő természetvédelmi könyvsorozata ennél ugyan tudományosabb és részletesebb – hiszen a helyi jelentőségű természetvédelmi értékekről is szót ejt –, de 1995-ig még csak öt kötete jelent meg, így máig nem „fedi le” az ország egész területét. E sorozat emiatt útikönyvként nem annyira „kompakt”, mint GARAMI L. könyve. A Tájak–Korok–Múzeumok kiskönyvtára sorozatban megjelent természetvédelmi témájú füzetek sok, részletesebben bemutatott érdekességet tartalmaznak, de témaválasztásuk esetleges.

Az iskolák könyvtárában, a földrajztanárok könyvespolcán és a természetet kedvelő, hazánk tájait jobban megismerni vágyó ember könyvespolcán mindenképpen helye van GARAMI László könyvének.

TÓZSA ISTVÁN